

Adı Soyadı: Sınıfı: Tarih:/...../2026-2027

1.

Metin

Ebru sanatçısı işe teknedeki suyu kıvamlandırarak başlar; kitre otu suya yoğunluk verir, boya böylece dibe çökmez. Usta, at kılından fırçasını tekneye hafifçe vurduğunda boya suyun yüzünde bir çiçek gibi açılır. Biz ise atölyede yalnızca izlemekle yetindik; çünkü ebru acele kaldırmaz. Ustanın deyiimiyle bu sanatta el değil, sabır çalışır.

Görsel sanatlar kulübüyle ebru atölyesine giden Nehir, atölyenin panosundaki yukarıdaki tanıtım yazısını okudu. Metinde geçen "boya suyun yüzünde bir çiçek gibi açılır" sözündeki "açılmak" sözcüğü hangi anlamı karşılamaktadır?

- A) Yayılıp genişleyerek belirginleşmek
- B) Kapalı bir şeyin kapağı kaldırılmak
- C) Birine içini dökmek, dert anlatmak
- D) Yeni bir iş yeri kurulmak

2.

A	Bu yıl okulumuzda kitap okuma oranı geçen yıla göre düştü.
B	Ustanın anlatırken sesi birden düştü, kimse duyamadı.
C	Ebru teknesinden sıçrayan boya damlası önlüğüme düştü.
D	Sergi panosunu hazırlama işi yine bana düştü.

Zeynep Öğretmen tahtaya "düşmek" fiilinin geçtiği dört cümle yazdı ve bunlardan yalnızca birinde sözcüğün temel (gerçek) anlamıyla kullanıldığını söyledi. Buna göre öğretmenin işaret ettiği cümle hangi kartta yer alır?

- A) A kartındaki cümlede
- B) B kartındaki cümlede
- C) C kartındaki cümlede
- D) D kartındaki cümlede

3.

Cümleler

Anlamlar

- 1 Tören alayı taş köprüden ağır ağır geçti.
- 2 Millî Mücadele yılları büyük bir yoklukla geçti.
- 3 Bu kitabın son bölümünde cephe günleri geçer.

- a Bir konu olarak yer almak, söz konusu edilmek
- b Bir yerden başka bir yere hareket etmek
- c Zaman sona ermek, tükenmek

Kerem, sözcük defterine "geçmek" fiilinin üç ayrı anlamda kullanıldığı cümleleri ve bu anlamların açıklamalarını yazdı; ancak eşleştirmeyi yapmayı unuttu. Numaralı cümleler ile harfli açıklamalar doğru eşleştirildiğinde sıralama nasıl olur?

A) 1-a, 2-b, 3-c

B) 1-b, 2-c, 3-a

C) 1-c, 2-a, 3-b

D) 1-b, 2-a, 3-c

4.

"kenar" sözcüğünün geçtiği cümleler

- 1 Sergi salonuna astığımız afişin «kenar»ları kıvrılmış.
- 2 Bir üçgenin «kenar» uzunlukları toplamına çevre denir.
- 3 Kütüphanenin «kenar»ında küçük bir okuma köşesi var.
- 4 Tartışma büyüyünce o hep «kenar»da durmayı yeğledi.

Matematik ve Türkçe derslerinin ortak etkinliğinde "kenar" sözcüğünün geçtiği dört cümle seçildi. Bu cümlelerden birinde sözcük terim, birinde ise mecaz anlamıyla kullanılmıştır. Terim ve mecaz anlamlı kullanımlar sırasıyla kaç numaralı cümlelerdedir?

A) 1 ve 3

B) 3 ve 1

C) 1 ve 4

D) 2 ve 4

5.

Sözcük Panosu

Sözcük
özgürlük
kağıt
mürekkep
sabır

Türü

soyut

somut

somut

?

Sınıf panosuna asılan yukarıdaki tabloda bir hücre boş bırakılmıştır. Tabloda kullanılan ölçüt göz önüne alındığında boş hücreye yazılacak ifade ve bunun gerekçesi hangisinde birlikte doğru verilmiştir?

A) Somut — beş duyudan biriyle algılanabildiği için

B) Soyut — beş duyuya algılanamayıp yalnızca zihinde var olduğu için

C) Somut — sayı ile ölçülebildiği için

6.

Okul kantininde bir sohbet

Duru

Yazın köyde her sabah yüzümü çeşmenin
buz gibi suyuyla yıkardım.

Alp

Bizde de yorganın yüzü her bayram
değişirdi, annem kendi dikerdi.

Duru

Bu ay sınıf kitaplığımızdaki kitap
sayısı yüzü geçmiş.

Yukarıdaki konuşmada "yüz" sözcüğü üç ayrı kullanımla karşımıza çıkmaktadır. Bu üç kullanım arasındaki anlam ilişkisi için ne söylenebilir?

- A) Üçü de sözcüğün temel anlamıdır.
- B) Üçü de mecaz anlamıdır.
- C) İkinci ve üçüncü kullanım birbirinin eş anlamıdır.
- D) İlk iki kullanım çok anlamlılık, üçüncüsü eş seslilik örneğidir.

7.

OKUMA HAFTASI

Kitap okumak zihni tembellikten
kurtarır.

Her gün yirmi sayfa, yılda yedi bin
sayfa!

Okul Kütüphanesi

Melis, yukarıdaki afişin altına afişteki "tembellik" sözcüğünün karşıt anlamısını yazıp panoya asacaktır. Melis'in afişe eklemesi gereken sözcük aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) çalışkanlık
- B) yorgunluk
- C) dikkatsizlik
- D) yavaşlık

8.

Bozkırda Gece

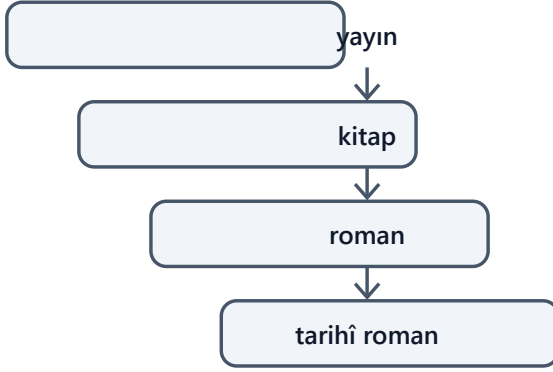
Yollarda ağır ağır kağnılar gider, Karlı bozkırda tek tük ışık yanar, Analar ninnisini içinden söyler, Cepheye mermi taşır arka arkaya.

Millî Mücadele yıllarını anlatan yukarıdaki dörtlükte üç ikileme kullanılmıştır. Bu ikilemelerin kuruluşuyla ilgili verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) "ağır ağır" aynı sözcüğün yinelenmesiyle kurulmuştur.
- B) "tek tük" yakın anlamlı sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur.
- C) "arka arkaya" karşıt anlamlı sözcüklerden kurulmuştur.
- D) İkilemeler dörtlükte anlatımı güçlendirmek için kullanılmıştır.

9.

Kütüphane sınıflandırma şeması

Okul kütüphanesinin duvarına asılan yukarıdaki şemada sözcükler yukarıdan aşağıya doğru sıralanmıştır. Bu sıralamaya bakan bir öğrencinin varacağı doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Roman" sözcüğü "kitap" sözcüğünden daha geniş kapsamlıdır.
- B) "Kitap" sözcüğü "yayın" sözcüğünü de içine alır.
- C) Aşağı inildikçe sözcüklerin kapsamı daralır, anlamı özelleşir.
- D) Şemadaki bütün sözcükler birbirinin eş anlamlısıdır.

10.

İki cümle

- I. Kütüphaneye gelen kalın kitapları alt rafa yerleştirdik.
- II. Hat sanatını anlatan güzel bir sunum izledik.

Nicel anlamlı sözcükler varlığın ölçülebilen, sayılabilen özelliğini; nitel anlamlı sözcükler ise nasıl olduğunu bildirir. Buna göre yukarıdaki iki cümlede geçen "kalın" ve "güzel" sözcükleri için hangi değerlendirme yapılabilir?

- A) "kalın" nicel, "güzel" nitel anlamlıdır.
- B) "kalın" nitel, "güzel" nicel anlamlıdır.
- C) İkisi de nicel anlamlıdır.
- D) İkisi de nitel anlamlıdır.

11.

İLÇE GÜNLÜĞÜ

Kütüphane haftasında ilçe kitaba koştı

Cumartesi sabahı açılan kitap sergisine ilçe akın etti.

Sergi salonunda düzenlenen bağış kampanyasında salon, köy okulları için üç yüz kitap bağışladı.

Yukarıdaki haberde "ilçe akın etti" ve "salon üç yüz kitap bağışladı" ifadeleri yer almaktadır. Bu iki ifadede gerçekleştirilen anlam olayı aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Sözcüğün terim anlamıyla kullanılması
- B) İnsana ait özelliğin doğaya verilmesi
- C) Karşıt anlamlı sözcüklerin bir arada kullanılması
- D) Yer adının, o yerde bulunan insanların yerine kullanılması

12.

Metin

İnternette attığımız her adım arkamızda bir iz bırakır. Paylaştığımız bir fotoğrafı silsek bile o fotoğraf başka bir cihazda durmayı sürdürebilir. Bir yorumu göndermeden önce iki kez okumak hem kendi hakkımızı hem karşıımızdakinin hakkını korur. Sanal dünyada da kural değişmez: kişinin hakkı, başkasının hakkının başladığı yerde biter.

Bilişim teknolojileri dersinde okunan yukarıdaki metin, güvenli internet haftası için hazırlanmıştır. Metinde geçen "iz bırakmak" sözü, metnin bütününe göre hangi anlamda kullanılmıştır?

- A) Yürürken toprakta ayak izi oluşturmak
- B) Yapılan işlerin kaydının geride kalması
- C) Birini derinden etkileyip örnek olmak
- D) Bir işten bütünüyle vazgeçmek

13.

A	Çini fırınının ağır kapağı gıcırdayarak açıldı.
B	Kağının tekerlekleri karda gıcır gıcır ilerliyordu.
C	Dışarıda yağmur damlaları çatıda şıpır şıpır sesler çıkarıyordu.
D	Okuma saatinde herkes kitabına gömülmüştü, kimse konuşmuyordu.

Doğadaki sesleri taklit ederek oluşan sözcüklere yansıma sözcük denir. Ozan, dinleme etkinliği için hazırladığı kartlardan yansıma sözcük içermeyeni ayıracaktır. Ozan'ın ayırması gereken kart hangisidir?

- A) A kartı
- B) B kartı
- C) C kartı
- D) D kartı

14.

Sözcük Defteri

Sözcük	Eş anlamlısı
kuşku	şüphe
yanıt	cevap
anı	hatıra
konuk	?

Yağmur'un sözcük defterindeki tabloda son satırdaki hücre boş kalmıştır. Tablodaki sütunlar arasında kurulan ilişki göz önüne alındığında bu hücreye hangi sözcük yazılmalıdır?

- A) komşu
- B) misafir
- C) davetiye
- D) yolcu

15. "ağır" sözcüğünün geçtiği cümleler

- 1 Bu haber köyde ağır bir sessizlik yarattı.
- 2 Cephaneyi taşıyan sandığın kapağı ağır olduğu için zor kalktı.
- 3 Hastalığı ağır olduğundan yola hiç çıkamadı.
- 4 Yaralı asker duvara tutunarak ağır ağır doğruldu.

Türkçe defterine "ağır" sözcüğünün geçtiği dört cümle yazan Sarp, sözcüğün her cümlede başka bir anlam kazandığını söylüyor. Sarp'ın bu yargısı kabul edildiğinde 2 numaralı cümledeki anlam nasıl açıklanmalıdır?

- A) Tartıda çok çeken, hafif olmayan
- B) Yavaş, aceleyle getirmeyen
- C) Etkisi büyük, sıkıntı veren
- D) İlerlemiş, tehlikeli durumda olan

16.

- A Masadan yuvarlanan vida yere DÜŞTÜ.
- B Kodlama takımımız ilk denemede ikinci sıraya DÜŞTÜ.
- C Şarjı biten robot merdivenden DÜŞTÜ.
- D Rüzgârda sallanan anten yerinden DÜŞTÜ.

Robotik kulübü üyeleri aynı fiilin dört ayrı cümledeki kullanımını karta yazdı. Büyük harfle yazılan "DÜŞMEK" fiilinin mecaz anlamda kullanıldığı kart hangisidir?

- A) A kartı
- B) B kartı
- C) C kartı
- D) D kartı

17.

ölçek	sözlük maddesi
1. Bir haritada uzunlukların gerçek uzunluklara oranı (harita bilgisi terimi).	
2. Bir işin büyüklüğünü, kapsamını gösteren derece.	
3. Tartıda kullanılan alet.	

Kartografi kulübünün sözlük panosunda "ölçek" maddesi yukarıdaki gibi verilmiştir. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ölçek" sözcüğü bu maddedeki birinci anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Kartografi kulübü, haritanın ölçeğini 1/25000 olarak belirledi.
- B) Bu proje bizim için oldukça büyük bir ölçekte ilerliyor.
- C) Pazardaki ölçek bozulduğu için tartı yanlış çıktı.
- D) Okul küçük ölçekte bir sergi düzenledi.

18.

Cümleler

Anlamlar

- 1 Robot kolunu yavaşça yukarı kaldırdı.
- 2 Kulübün elektronik kolu bu yıl ilk kez kuruldu.
- 3 Uzun süren çalışmadan kolum ağrımaya başladı.

- a Bir bölüm, dal
- b İnsan vücudunun bir organı
- c Makinenin hareket eden parçası

Robotik kulübünde "kol" sözcüğünün farklı anlamları yukarıdaki gibi eşleştirilecektir. Buna göre doğru eşleştirme hangi seçenekte verilmiştir?

A) 1-a, 2-b, 3-c

B) 1-c, 2-a, 3-b

C) 1-b, 2-c, 3-a

D) 1-a, 2-c, 3-b

19.

Robotik atölyesinden dört cümle

- I Takım üyeleri robotun METAL gövdesini cilaladı.
- II Uzun KABLOLAR gövdenin içine özenle yerleştirildi.
- III Yeni takılan SENSÖR viraj öncesi renkleri okuyordu.
- IV Yarışma öncesi herkesi büyük bir HEYECAN sardı.

Robotik kulübü üyeleri yukarıdaki dört cümleyi panoya yazdı. Buna göre hangi cümlede büyük harfle yazılan sözcük soyut anlamlıdır?

A) I. cümle

B) II. cümle

C) III. cümle

D) IV. cümle

20.

Metin

Okulumuzun kartografi kulübü her hafta kütüphanenin arşivinden eski haritalar çıkarıp inceliyor. Üyeler önce haritanın kâğıdını büyüteçle tarıyor, sonra üzerindeki yer adlarını günümüz Türkçesine aktarıyor. Bazı haritalarda mürekkep zamanla soluklaştığı için ışıklı masa kullanılıyor. Kulüp danışmanı, her çizginin bir açıklaması olduğunu, rastgele hiçbir işaret bulunmadığını sık sık hatırlatıyor. Bu titiz çalışma sayesinde eski kâğıtlar yok olmadan okulun dijital arşivine aktarılmış oluyor.

Kartografi kulübünü anlatan yukarıdaki metinde kulübün çalışma biçiminden söz edilmektedir. Metnin akışına göre "titiz" sözcüğü metne göre ne anlama gelmektedir?

A) Çok dikkatli ve özenli

B) Aceleci ve dikkatsiz

C) Gürültülü ve kontrolsüz

D) Yavaş ama kaba

Sözcükte Anlam — Cevap Anahtarı

1. A	2. C	3. B	4. D	5. B	6. D	7. A	8. C	9. C	10. A	11. D	12. B
13. D	14. B	15. A	16. B	17. A	18. B	19. D	20. A				